

Yttrande över Utkast till Lagrådsremiss Skärpta krav i SFI

U2024/00641

Specialpedagogiska skolmyndigheten, SPSM, vill inledningsvis lyfta att en låg undervisningskvalitet ofta drabbar elever med funktionsnedsättning särskilt hårt. SPSM menar, liksom Skolinspektionen pekar på i sin senaste granskning av sfi,¹ att det kan finnas behov av fler åtgärder för att komma tillrätta med kvalitetsbristerna inom utbildningen inom sfi.

SPSM menar att lagrådsremissen på ett mer tydligt sätt skulle kunnat belysa funktionsrättsperspektivet.

6.4 Rätten till sfi ska gälla i tre år

SPSM avstyrker förslaget i dess nuvarande utformning. SPSM menar att det i lagrådsremissen inte tillräckligt motiveras varför tre år är en lämpligare tidsgräns, än den gräns på fyra år som föreslogs i utredningen. Enligt den statistik från Skolverket som hänvisas till i KLIVA-utredningen var 40 procent av gruppen individer som påbörjade sin sfi-studier (år 2015) kvar i sfi efter tre år (SOU 2020:66, s. 191). En stor andel elever kombinerar också sfi-studier med andra utbildningar, insatser och arbete, vilket var en central faktor i utredningens slutsats om att fyra år var en lämplig tidsgräns (SOU 2020:66, s. 187). SPSM:s erfarenhet är också att elever med funktionsnedsättning av olika skäl kan behöva få mer tid för att tillägna sig de kunskaper som krävs. SPSM menar sammantaget att dessa faktorer borde vägas in tydligare i regeringens ställningstagande.

---

¹ Skolinspektionen 2023, En granskning av kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare (sfi) (SI 2023:7614)

SPSM menar också att de regler som föreslogs i utredningen avseende förlängning av tidsfristen gav bättre förutsättningar för elever med funktionsnedsättning och elever med kort utbildningsbakgrund att slutföra sin utbildning.

För att kunna individanpassa och sätta in extra anpassningar utifrån elevers olika behov, krävs kunskap om pedagogiska konsekvenser av olika funktionsnedsättningar. Om sådan kunskap inte finns i verksamheten kan det få till följd att eleven inte gör tillfredställande framsteg i sitt lärande. SPSM ser det därför som angeläget att det finns kvar en större flexibilitet gällande tidsgränser i systemet.

Enligt förslaget ska huvudmannen kunna besluta om att förlänga den tid som personen har rätt att delta i utbildningen, sex månader åt gången, om tidsperioden inte har löpt ut och om personen med hänsyn till sina personliga förhållanden har särskilda skäl. Oavsett vilken tidsgräns som beslutas, menar SPSM att individuella förutsättningar, såsom kort utbildningsbakgrund och funktionsnedsättning, behöver beaktas vid bedömningen av om särskilda skäl för förlängning föreligger. Detta bör enligt myndigheten framgå i skälen.

I detta ärende har Eva-Lisa Andersson och Christina Duvhammar varit sakkunniga. Föredragande har varit juristen Rebecka Pomerling. I den slutliga handläggningen har även sakkunnig Petter Ådahl deltagit.

För Specialpedagogiska skolmyndigheten

Aurora Lindberg
Generaldirektör